

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2021-6-052 **(Menfi Tespit/Muafiyet)**
Karar Sayısı : **22-52/779-321**
Karar Tarihi : 23.11.2022

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK,
Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Damla YAZ, Alican KORKMAZ, Enes YASAN, Merve KIZILYAR

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - FTR Dış Ticaret Mobilya AŞ
Temsilcileri: Cengiz AYDEMİR, Av. Hakan ARSLANBAY
Eski Büyükdere Cad. Huzur Mah. No:67 4. Levent Plaza Kat:4
Sarıyer/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: Adore Mobilya San. ve Dış Tic. AŞ, Çilek Holding AŞ, Doğtaş Kelebek Mobilya San. ve Tic. AŞ, Gündoğdu Mobilya San. Tic. Ltd. Şti., İşbir Sünger San. AŞ, Kilim Mobilya AŞ ve Numan Nurettin Usta Mobilya İmalat San. AŞ tarafından kurulacak ortak girişim (FTR Dış. Tic. Mobilya AŞ) için menfi tespit/muafiyet verilmesi talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 21.12.2021 tarih ve 23924 sayı ile intikal eden bildirim üzerine düzenlenen 17.11.2022 tarih ve 2021-6-052/MM sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

1. Adore Mobilya Sanayi ve Dış Ticaret AŞ (ADORE), Çilek Holding AŞ (ÇİLEK MOBİLYA), Doğtaş Kelebek Mobilya Sanayi ve Ticaret AŞ (DOĞTAŞ), Gündoğdu Mobilya Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (GÜNDOĞDU), İşbir Sünger Sanayi AŞ (İŞBİR), Kilim Mobilya AŞ (KİLİM), Numaş-Nurettin Usta Mobilya İmalat Sanayi AŞ (NUMAŞ) arasında FTR Dış Ticaret Mobilya AŞ'nin (FTR) kurulmasına ilişkin olarak imzalanan Ortak Girişim Sözleşmesi ve Pay Sahipleri Sözleşmesi'ne (SÖZLEŞME) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı nitelikte etkileri olabileceğinden 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit verilemeyeceği,
2. a. "rekabete hassas (fiyat, stok, maliyet bilgileri vs.) bilgilerin taraflar arasında ihracata yönelik faaliyetlerin yürütülmesi için gerekeni aşacak şekilde toplanmayacağı ve/veya paylaşılmayacağı ve özellikle iç pazara yönelik bilgi toplanmayacağı ve/veya paylaşımında bulunulmayacağı" ifadelerinin Pay Sahipleri Sözleşmesi'ne eklenmesi,
 - b. Pay Sahipleri Sözleşmesi'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (gg) bendinin sözleşme metninden çıkarılması,
 - c. Yönetim kurulunun ve genel müdürün FTR'yi oluşturan taraflardan bağımsız kişilerden oluşturulması

koşullarının sağlanması halinde Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyetten yararlanabileceği,

3. Muafiyet süresinin yukarıda yer verilen koşulların yerine getirildiğinin 60 gün içinde tevsik edilmesinden itibaren beş yıl olarak belirlenebileceği

sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Bildirim Konusu İşleme İlişkin Bilgiler

- (4) Başvuruda; ADORE, ÇİLEK, DOĞTAŞ, GÜNDOĞDU, İŞBİR, KİLİM ve NUMAŞ arasında imzalanan FTR'nin kurulmasına ilişkin SÖZLEŞME'ye 4054 sayılı Kanun kapsamında menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talep edilmektedir.
- (5) Bildirim konusu işlem;
- İhracata yönelik, stratejik, mali, pazarlama, üretim, iş süreçleri, proje vb. yönetim hizmetleri ile ticari marka ve imtiyaz konularında danışmanlık yapmak dâhil işletme ve diğer idari danışmanlık faaliyetleri yapmak,
 - İhracata yönelik mobilya ve dekorasyon malzemeleri ve mobilya imalatı için gerekli olan her türlü orman ürünleri, mamul, yarı mamul ve ham maddelerin ithalatı ve yurtdışına ihracat satışlarında aracılık hizmetlerinde bulunmak ve/veya bu konularda danışmanlık hizmeti vermek ve dış ticaretini yapmak,
 - Faaliyet konusu ile ilgili olarak eğitim ve danışmanlık faaliyetleri organize etmek

amaçlarıyla FTR isimli ortak girişim şirketinin kurulmasına ilişkindir. FTR'nin planlanan hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo-1: FTR'nin Planlanan Hissedarlık Yapısı

Ticaret Unvanı	Sermaye Payı (%)
ADORE	(.....)
ÇİLEK	(.....)
DOĞTAŞ	(.....)
GÜNDOĞDU	(.....)
İŞBİR	(.....)
KİLİM	(.....)
NUMAŞ	(.....)
Toplam	(.....)
Kaynak: Bildirim Formu	

- (6) Başvuru sahibi tarafından;
- FTR'nin faaliyetleri kapsamında temel olarak danışmanlık hizmeti ve aracılık hizmeti olmak üzere iki ana hizmette bulunacağı,
 - Danışmanlık hizmeti kapsamında Ar-Ge çalışmaları, pazar araştırmaları, iş geliştirme ve proje üretme çalışmaları, danışmanlık, pazarlama, iletişim faaliyetleri, tüketici araştırmaları, ürün standartlarını analiz ve uygunluk, lojistik operasyonlar ile satış sonrası hizmetlerin bulunacağı,
 - Aracılık hizmetleri kapsamında ihracata yönelik satış, pazarlama ve satın alma faaliyetleri olmak üzere şu üç ana grupta hizmet verileceği;
 - İhracat satışlarına aracılık kapsamında ürünün satılacağı ülkelerde müşteri bulma, müşteriye ulaşma ve gerekli koordinasyonu kurmada aracılık faaliyetleri,

- İhracat siparişlerine yönelik satın alma işlemine aracılık yapılması kapsamında müşterinin talep ettiği ürün için gerekli ham maddeyi belirleyerek en uygun materyal ve ham maddenin nerede olduğunun tespitini yapıp tedarikçiye ulaşımda ve üretici firma ile bir araya getirmede aracılık faaliyetleri,
 - Pazarlama hizmeti kapsamında ürünlerin satılacağı ülkelerde ürünün tanıtımını yapma, ürün hakkındaki bilgileri müşteriye ulaştırmaya aracılık etme gibi hususlarda firmalar adına müşteri ziyareti gerçekleştirme, müşterinin üretici firmaya ziyaretini sağlama ve toplantılar planlayıp tanıtım yapılmasına aracılık etme faaliyetleri
- Bahse konu faaliyetler çerçevesinde bir ortak marka oluşturulmasının da söz konusu olduğu; ancak markanın oluşturulmasının yurt dışından gelecek yüksek montanlı talebe/siparişe bağlı olduğu, böyle bir durumda her bir pay sahibinin kendi uzmanlık alanında yer alan bileşenleri üreterek faaliyet göstereceği, bu ortak markanın yalnızca ihracat siparişlerinde kullanılmasının planlandığı ve iç piyasada ortak markanın faaliyette bulunmayacağı,
 - Ortak girişimin ülke içinde var olan rekabetçi yapıyı olumsuz etkilemek amacıyla kullanılmayacağı

ifade edilmiştir. Bu kapsamda Pay Sahipleri Sözleşmesi'nin 3.1. numaralı maddesinde de şu ifadeler yer verildiği görülmektedir:

(.....)

- (7) Pay Sahipleri Sözleşmesi'nin 6.1. maddesi yasak olan faaliyetleri şu şekilde düzenlemektedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (8) Pay Sahipleri Sözleşmesi'nin 7.1. maddesi ise ortak girişimin faaliyet alanlarını aşağıdaki şekilde düzenlemektedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (9) Yönetim kurulunun ne şekilde oluşacağı ise 9.1. maddede şöyle düzenlenmiştir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (10) FTR ile pay sahipleri arasındaki ilişkinin nasıl olacağına ilişkin ise;

- Bu ilişkinin iki aşamadan oluştuğu, bu aşamaların talebin alınması ve talebin değerlendirilmesi olarak ikiye ayrıldığı, talebin alınması aşamasında yapılan plana göre iki yöntemin kullanılacağı, ilk yöntemde göre; FTR'nin alıcı aday ile FTR ortakları adına görüşüp anlaşma sağlayacağı (talep doğrudan FTR'ye ya da ortaklardan birine iletilebilir), talebe yönelik tarafların kendi kapasiteleri, üretim imkânları, maliyet ve stratejileri konusunda yeterli olduklarını düşündükleri durumda fiyat verebileceği veyahut talebi karşılamayı reddedebileceği,
- Talebin alınması aşamasında planlanan ikinci yöntemde göre ise FTR'nin ortakları adına, global büyüklükteki satın alma potansiyeline sahip alıcı adayları ile iletişime geçerek mevcut veya potansiyel talebin karşılanması adına görüşmeler yürütebileceği,
- Talebin değerlendirilmesi aşamasında FTR'nin kendisine doğrudan veya ortakları aracılığıyla gelen siparişleri, talebin içeriğine göre (fiyat, temin, standart, ödeme koşullar, miktar gibi) hangi ortak veya ortaklarca karşılanacağına dair, ortakların ihracat sorumluları ile görüşüp her bir talep bakımından değerlendireceği,
- FTR'ye herhangi bir siparişin gelmesi durumunda söz konusu talep için ortaklar arasında talebin ağırlığına göre üretim ekibinin oluşturulacağı ve talebin ağırlığına göre üç farklı üretim ihtimalinin olduğu, bu çerçevede;
 - Ortakların kendi üretim imkânlarına göre sipariş konusu ürün modüllerini ayrı ayrı üretebileceği,
 - Komponentlerin ayrı ayrı üretebileceği,
 - Yüksek ölçekli ürün talebi olduğu durumda, FTR'nin konsorsiyum şeklinde faaliyet göstereceği ve ortakların ürettikleri modül veya komponentleri kendileri ve/veya başka ortaklar ya da fason üreticiler vasıtasıyla birleştirebileceği,
- Örneğin, koltuğun kolunun ÇİLEK, süngerinin İŞBİR, ayaklarının ise KİLİM tarafından üretilmesiyle büyük montanlı işlerde maliyetin düşürülmesinin amaçlandığı

ifade edilmiştir.

G.2. Tarafllara İlişkin Bilgiler

G.2.1. Adore Mobilya Sanayi ve Dış Ticaret AŞ (ADORE)

- (11) 1990 yılında demonte mobilya¹ üretimi, satışı ve pazarlaması alanında faaliyet göstermeye başlayan teşebbüs, ev ve ofis mobilyaları, yatak odası, salon ve oturma grubu, çocuk ve genç odası ile bunların tamamlayıcı ürünlerinin üretimi, satışı ve pazarlanması ile iştigal etmektedir. ADORE'nin bağlı bulunduğu ekonomik bütünlük bünyesinde, ADORE, Sistema Grup Mobilya San. ve Tic. AŞ ve Melodi Mobilya Akaryakıt San. Tic. Ltd. Şti. olmak üzere üç ana şirket yer almaktadır.

G.2.2. Çilek Mobilya AŞ (ÇİLEK MOBİLYA)

- (12) 1996 yılında faaliyetine başlayan ve ÇİLEK'in tek kontrolünde olan teşebbüs, bebek, çocuk ve gençlere yönelik konsept mobilya ve tamamlayıcı ürünlerin (aydınlatma,

¹ Ürünün parçaları birleştirilmemiş şekilde evde veya ofiste kurulumunu gerektiren ve sonrasında tekrar sökülüp takılabilecek şekilde tasarlanan mobilya türüdür.

perde, halı, tekstil, uyku setleri, ergonomik çalışma grupları) üretimi, satışı ve pazarlaması alanlarında faaliyette bulunmaktadır.

G.2.3. Doğtaş Kelebek Mobilya Sanayi ve Ticaret Aş (DOĞTAş)

- (13) 1972 yılında Çanakkale Biga'da kurulan DOĞTAş, oturma grubu, yemek odası, genç ve çocuk mobilyaları ve yatak odası ürünlerinin imalatı alanında faaliyet göstermektedir. Teşebbüsün ihracatını ağırlıklı olarak gerçekleştirdiği ülkeler arasında Irak, Bosna Hersek, Suudi Arabistan, Azerbaycan ve Almanya yer almaktadır.
- (14) DOĞTAş'ın kontrolü altında bulunan teşebbüsler; Doğtaş Mobilya Pazarlama Tic. Aş, Doğtaş Bugaria Eood, Doğtaş Holland B.V., Doğtaş Germany GmbH, 2K Oturma Grupları İnşaat ve Taahhüt San. ve Tic. Aş, 3K Mobilya Dekor. San. ve Tic. Aş, Doğtaş Kelebek Mobilya Kıbrıs Ltd. şti., Doğtaş Kelebek Mobilya Senegal Ltd. şti., Doğtaş Furniture USA INC.'dir.
- (15) 1935 yılında uçak kanatları için kontrplak üretmek amacıyla kurulan Kelebek Mobilya San. ve Tic. Ař² (KELEBEK MOBİLYA) ise 1978 yılında Düzce'de modüler mobilya fabrikasını kurarak mobilya üretimi faaliyetine başlamıştır. KELEBEK MOBİLYA mobilya, mutfak, banyo, oturma grupları ve özel ahşap donanımların üretimine devam etmektedir.

G.2.4. Gündoğdu Mobilya Sanayi ve Ticaret Ltd. şti. (GÜNDOĞDU)

- (16) 1993 yılında Trabzon'da faaliyete başlayan GÜNDOĞDU, kanepeler, mobilya ve yaylı yatak üretmektedir. Teşebbüs, Rusya, Gürcistan, Ukrayna, Fransa, Belçika, Azerbaycan, Özbekistan gibi birçok ülkeye ihracat yapmaktadır.

G.2.5. İşbir Sünger Sanayi Aş (İşBİR)

- (17) 1997 yılında sünger imalatı ile faaliyete başlayan İşBİR, kendisine ait İşbir Yatak markası ile İşbir Holding Aş'nin bünyesinde faaliyet göstermektedir. İşBİR'in kontrolünde bulunan teşebbüsler; İşbir Sentetik Dok. San. Aş, İşbir Sigorta Aracılığı Aş, İşbir Pazarlama ve İhr. Aş, İşbir İnşaat ve Gayrimenkul Aş'dir.
- (18) Hâlihazırda yatak, sünger, baza, ev tekstili ile koltuk, kanepeler ve oturma gruplarının girdisi olan süngerin üretim, dağıtım ve pazarlaması ile iştikal etmektedir.

G.2.6. Kilim Mobilya Aş (KİLİM)

- (19) 1976'da Kayseri'de mobilya üretimi ile faaliyetine başlamıştır. KİLİM, soft grup (oturma grubu, koltuk takımı, salon takımı, yatak, baza), panel mobilya (yemek odası, yatak odası, genç odası) ve ev tekstili ürünlerinin üretim ve satışı ile iştikal etmektedir. KİLİM Kayseri Sünger Aş üzerinde %100 oranında paya sahiptir.

G.2.7. Numaş-Nurettin Usta Mobilya İmalat Sanayi Aş (NUMAş)

- (20) 1980'li yılların başında ağırlıklı olarak ev mobilyası üretimi ile iştikal eden NUMAş, daha sonra ofis mobilyası üretimine başlamıştır. Hâlihazırda ofis mobilyaları (çalışma koltuğu, koltuk kanepeler, çalışma masası, depolama sistemi, sandalye, duvar ve ayırıcılar, terminal ürünleri ve aksesuarlar) üretimi alanında faaliyet göstermektedir.
- (21) Almanya'da kurulu olan iştiraki Nurus GmbH üzerinde %100 pay sahibidir. NUMAş ihracat faaliyetinin bir kısmını Nurus Nurettin Usta Proje Dekorasyon Mobilya ve

² Kurulun 28.08.2012 tarih ve 12-42/1312-428 sayılı kararı ile Kelebek Mobilya San. ve Tic. Aş'nin tam kontrolünün DOĞTAş'a geçmesine izin verilmiştir.

Aksesuar Üretim ve Pazarlama İthalat, İhracat ve Nakliyecilik AŞ üzerinden yürütmektedir.

G.3. İlgili Pazar

G.3.1. İlgili Ürün Pazarı

- (22) İlgili ürün pazarının tespitinde, tüketicinin gözünde fiyatları, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından birbiriyle değiştirilebilir veya ikame edilebilir olarak kabul edilen bütün mal veya hizmetlerden oluşan pazar dikkate alınmaktadır.
- (23) Mobilya; oturma, yemek, dinlenme, çalışma gibi hayatın her alanında kullanılabilen bir üründür. Dolayısıyla mobilya üretimi de bu ihtiyaçlara binaen oturma grubu, yemek odası, ofis mobilyaları üretimi gibi alanlarda farklılaşabilmektedir. Mobilya üretimi alanında faaliyet gösteren dosya konusu işleme taraf teşebbüslerin üretimini yaptığı başlıca ürün gruplarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo-2: Teşebbüslerin Üretimi Yaptığı Başlıca Ürün Grupları

Ticaret Unvanı	Ürün Grupları
ADORE	Kanepe-Oturma Grubu, Oturak-Sandalye, Ofis Mobilyası, Mutfak ve Banyo Mobilyaları, Çocuk-Genç Odası, Yatak Odası, Tamamlayıcı Ürünler
ÇİLEK	Çocuk-Genç Odası, Dolap-Çalışma Masası, Tamamlayıcı Ürünler
DOĞTAŞ	Kanepe-Oturma Grubu, Yemek Odası, Çocuk-Genç Odası, Yatak Odası-Yatak-Baza, Mutfak Mobilyası, Bahçe Mobilyası
GÜNDOĞDU	Oturma-Yatak Odası, Yemek Odası, Çocuk-Genç Odası, Yatak-Baza-Başlık Mutfak-Masa-Sandalye
İŞBİR	Yatak-Baza-Başlık, Ev Tekstili, Sünger
KİLİM	Oturma-Yatak Odası, Yemek Odası, Çocuk-Genç Odası, Yatak-Baza-Başlık, Mutfak-Masa-Sandalye
NUMAŞ	Ofis Mobilyaları
Kaynak: Bildirim Formu	

- (24) Teşebbüslerin faaliyet alanları dikkate alındığında ÇİLEK'in çocuk ve genç mobilyasında uzmanlaşmış olduğu, ADORE'nin belirli ürün grubuna üretim yapmaktan ziyade çoklu ürün gruplarına tekil üretim sağlamakta olduğu, NUMAŞ'ın ofis mobilyası üretimi alanında faaliyetini sürdürdüğü, İŞBİR'in yatak, kanepe ve koltuk gibi ürünler için girdi olan süngerin üretiminde uzmanlaştığı, GÜNDOĞDU'nun ise atölye tipi üretim yapan görece büyük işletmeler arasında yer aldığı görülmektedir. DOĞTAŞ ve KİLİM'in ise ofis mobilyaları hariç diğer ürün gruplarında faaliyeti olduğu görülmektedir. Yer verilen açıklamalar çerçevesinde ilgili ürün pazarının; "oturma grubu", "yatak odası", "yemek odası" "ofis mobilyası", "genç ve çocuk odası" ve "mutfak ve banyo mobilyası" üretimi ve satışı olmak üzere alt ürün grubu kırılımları bazında ayrı ayrı tanımlanması mümkündür. Bununla beraber, tarafların faaliyetleri her teşebbüs bazında farklı farklı ürün gruplarında örtüştüğünden, pazarın tarafların tamamının faaliyetlerinin örtüştüğü "mobilya üretimi ve satışı pazarı" ya da yine tarafların çoğunun³ faaliyetlerinin örtüştüğü "markalı mobilya üretimi ve satışı pazarı" şeklinde tanımlanması da mümkündür.
- (25) Bununla birlikte, İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. maddesi çerçevesinde alternatif pazar tanımları ulaşılabilecek sonucu değiştirmeyeceğinden dosya kapsamında ilgili ürün pazarı tanımına gidilmemiştir.

³ GÜNDOĞDU atölye tipi üretim yapmaktadır.

G.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (26) İlgili coğrafi pazar, teşebbüslerin mal ve hizmetlerin arz ve talebi konusunda faaliyet gösterdikleri, rekabet koşullarının yeterli derecede homojen olduğu ve özellikle rekabet koşulları komşu bölgelerden hissedilir derecede farklı olduğu için bu bölgelerden kolayca ayrılabilen bölgedir.
- (27) Mevcut dosyada, mobilya sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin Türkiye genelinde faaliyet göstermesi ve ülke genelindeki rekabet koşullarında bölgeler bazında belirgin farklılıklar olmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenebilecek olmakla birlikte alternatif pazar tanımları ulaşılabilecek sonucu değiştirmeyeceğinden ilgili coğrafi pazar tanımı yapılmamaktadır.

G.4. Üçüncü Tarafların Bildirime Konu İşlem Hakkındaki Görüşleri

G.4.1. Tarafların Rakiplerinin Görüşleri

- (28) Rakip teşebbüsler tarafından genel olarak ihracatın artmasının ülke ekonomisi açısından faydalı olacağı, mobilya sektöründe yatırım maliyeti düşük, iş gücüne dayalı ve kolay üretim olduğu ve üretim kapasitesinin hızla artıp azalabildiği, pazarda irili ufaklı birçok teşebbüsün yer aldığı dolayısıyla FTR'ye taraf teşebbüslerin ihracata öncelik vermesi nedeniyle yurt içinde arzın kısılmasından kaynaklı olarak fiyatların yükselmesinin çok mümkün görünmediği ifade edilmiştir.
- (29) Cevabi yazılarının incelenmesinden;
- Bahsi geçen oluşumun tarafları arasında iç pazara yönelik rekabete hassas bilgi değişimi yaşanma riskinin olabileceği ve bahse konu işlemin koordinasyona yol açabileceği,
 - FTR'ye taraf teşebbüslerin yurt içindeki ham madde kaynaklarını ihracata yöneltmesi ile iç piyasada mal tedarik etmek isteyen diğer üreticilerin ham madde bulmakta sıkıntı yaşayabileceği,
 - Tarafların yurt dışı pazara yönelmeleri neticesinde, iç pazarda daha düşük maliyetlerle faaliyet yürütebilecekleri böylece iç pazara "damping" yapma ihtimallerinin olduğu ve özellikle "no name" olarak ifade edilen üreticilerin pazar dışına itilebileceği,
 - Söz konusu teşebbüslerin yurt dışı pazara yönelmesi neticesinde yurt içi piyasada ürünün kalitesi ve çeşitliliğinin azalacağı, tüketici deneyiminin zarar görebileceği

hususlarının rakip teşebbüslerin endişelerinin yoğunlaştığı noktalar olduğu görülmüştür.

G.4.2. Tarafların Müşterilerinin Görüşleri

- (30) Görüşlerine başvuru alanların bazıları işlem taraflarına mobilya üretiminde kullanılan sunta, suntalam, boyalı sunta, mdf, mdf lam gibi ham maddelerin tedarikini sağlarken, bazıları ise kullanmak ya da yeniden satışını yapmak üzere taraflardan ürün tedarik etmektedirler.
- (31) Görüşlerde genel olarak uluslararası pazarlara yönelik çalışmanın mobilya sanayiine katkı sağlayacağı ancak yurt içi piyasayı etkileyip etkilemeyeceği hususunda net bir değerlendirmenin bu aşamada yapılamayacağı ifade edilmiştir.

- (32) Bununla beraber, mobilya sektöründe kullanılan ham maddede ihracatın ağırlığının arttığı, başta suntalam olmak üzere birçok mobilya ham maddesinin tedarikinde aksamaların yaşandığı, üreticilerin istedikleri ham maddeyi tedarik edemediği ve dolayısıyla perakende satıcılara da ürünlerin geç ulaştığı; bu kapsamda FTR'nin ihracat oranının makul seviyeyi aşması halinde, hâlihazırda var olan bu tür ham madde tedarik sıkıntılarının ve yurt içi piyasada ürün teminindeki gecikmelerin artabileceğinden endişe edildiği ifade edilmiştir.

G.5. Değerlendirme

G.5.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

- (33) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde; *"Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır."* hükmü yer almaktadır.
- (34) Yukarıda da belirtildiği üzere, FTR'nin amaç ve konusu şirket Esas Sözleşmesi'nde; a) ihracata yönelik stratejik, mali, pazarlama, üretim, iş süreçleri, proje vb. yönetim hizmetleri ile ticari marka ve imtiyaz konularında danışmanlık yapmak dâhil işletme ve diğer idari danışmanlık faaliyetleri yapmak, b) ihracata yönelik mobilya ve dekorasyon malzemeleri ve mobilya imalatı için gerekli olan her türlü orman ürünleri, mamul, yarı mamul ve ham maddelerin ithalatına ve yurt dışına ihracat satışlarına aracılık hizmetlerinde bulunmak ve/veya bu konularda danışmanlık hizmeti vermek ve dış ticaretini yapmak, c) faaliyet konusu ile ilgili eğitim ve danışmanlık faaliyetleri organize etmek şeklinde kararlaştırılmıştır. Başvuru sahibi tarafından, FTR'nin faaliyetlerinin kapsamını yalnızca mobilya sektöründe ürün ve hizmet ihracatına aracılık/danışmanlık hususlarının oluşturduğu, bildirim konu anlaşmanın rakipler arası anlaşma niteliği taşımasına rağmen 4054 sayılı Kanun kapsamına girmediği ifade edilmiştir.
- (35) FTR'nin faaliyetleri her ne kadar ihracat ile ilgili hususlarla sınırlandırılmış olsa da, hâlihazırda yurt içi mobilya pazarında rakip konumda olan kurucu teşebbüsler, FTR faaliyete başladıktan sonra da iç pazarda rakip olarak faaliyet göstermeye devam edeceklerdir. Dolayısıyla FTR'ye taraf teşebbüsler arasında, ihracata yönelik iş birliğinin yanı sıra FTR aracılığıyla maliyetler, üretim miktarları ve kapasite gibi stratejik konularda bilgi akışı sağlanması ve böylece yurt içi pazarda bahse konu teşebbüslerin rekabetçi davranışlarını koordine etmesi riski doğmaktadır.⁴
- (36) Pay Sahipleri Sözleşmesi'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinde, pay sahiplerinin ihracat faaliyetleri için ham madde ve yarı mamul gereksinimlerine yönelik olarak ortak satın alma anlaşmaları yapacağı ve bu anlaşmalara aracılık edeceği düzenlenmektedir. Söz konusu ortak satın alma anlaşmaları, alım pazarında pazar paylaşımı yahut diğer muhtemel alıcılara pazarın kapatılması gibi rekabeti kısıtlayıcı etkilere neden olabilecektir.
- (37) Yine Pay Sahipleri Sözleşmesi'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (II) bendinde ise FTR'nin faaliyetlerinden biri olarak pay sahiplerinin ihracatını artırmaya yönelik bilgi paylaşımı ve raporlama için ortak paylaşım altyapısı oluşturmak sayılmıştır. Ayrıca, Pay Sahipleri Sözleşmesi'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (gg) bendinde, pay sahiplerinin birbirini daha yakından tanınması için düzenli etkinlikler gerçekleştirileceği düzenlenmektedir. Söz konusu düzenlemeler, rakip teşebbüsler arasında meydana

⁴ Aynı yönde bkz. Kurulun 23.05.2000 sayılı ve 00-19/188-100 tarihli kararı.

gelebilecek koordinasyon riskini artırabilecektir. İlaveten, taraflar arasında bilgi değişimi yapılabileceği endişesini yaratacak hususlardan bir diğeri ise tarafların bünyesinde ve FTR'de çalışacak kişilerin ortak olmasıdır. FTR tarafından, FTR'de çalışacak kişilerin pay sahipleri ile ilişkisi olmayan bağımsız kişilerden oluşacağı belirtilmiştir. Bununla beraber FTR'nin kuruluş sözleşmesine bakıldığında yedi kişiden oluşan yönetim kurulunun her bir ortağın yönetim kurulu üyeleri ya da başkanlarından oluştuğu görülmektedir.

- (38) Sonuç olarak, her ne kadar FTR'nin faaliyetleri ihracat pazarına yönelik olsa da, rakip teşebbüsler arasında gerçekleştirilen anlaşmanın yurt içi mobilya üretimi ve satışı pazarında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı nitelikte etkilerinin olabileceği, dolayısıyla SÖZLEŞME'ye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

G.5.2. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

- (39) Bildirime konu SÖZLEŞME'ye bireysel muafiyet tanınabilmesi için 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen koşulların sağlanması gerekmektedir.

G.5.2.1. Malların Üretim veya Dağıtımını ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (40) Bireysel muafiyetin birinci şartı, anlaşmanın rekabet üzerindeki olumsuz etkisini bertaraf edebilecek düzeyde, malların üretim veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanmasıdır. Genellikle, etkinlik kazanımları teşebbüslerin tek başlarına etkin bir şekilde başaramadıkları amaçları gerçekleştirebilmek için varlıklarını bir araya getirilmesi ya da bir teşebbüsün diğerinden daha etkin olarak gerçekleştirdiği görevleri devralması/üstlenmesi sonucu ortaya çıkar. Taraflar varlıklarını bir araya getirdiğinde, tek başlarına erişme imkânları olmayan maliyet/çıktı oranlarına ulaşabilmektedirler. Maliyet etkinliği ölçek ekonomisinden de kaynaklanıyor olabilir. Daha büyük ölçekte üretim yapmak iş bölümü yapma ve birim maliyeti düşürme olanağını ortaya çıkarabilir. Maliyetlerin azalması yönündeki etkinlikler aynı zamanda daha iyi üretim planlaması yapabilmeye, stok tutma maliyetlerini azaltma ve daha yüksek kapasite kullanım oranlarına erişme imkânı sağlayan anlaşmalar sonucu gerçekleşebilir. Ayrıca, taraflara üretimlerini, tesisleri arasında daha rasyonel olarak paylaşma imkânı tanıyan anlaşmalar da maliyet avantajı yaratır.⁵
- (41) Bildirim Formu'nda, FTR'nin ölçek ekonomisi kullanmak suretiyle dünyadaki büyük ithalatçı şirketlerle ticari anlaşmalar yapmayı planladığı ve böylece Türkiye'nin mobilya ihracatındaki payının yükseltilmesinin amaçlandığı belirtilmiştir. İlaveten, hissedarların FTR çatısı altında bir araya gelmesiyle oluşacak kaldıraç etkisi ve ölçek ekonomisi ile sektör ve ülke ihracatına önemli katkı sağlanacağı, ülkenin cari açığının iyileştirilmesi noktasında ülke ekonomisine pozitif değer katılacağı ve başarılı olunması halinde ihracat yapan farklı sektörlerle örnek teşkil edileceği ifade edilmiştir.
- (42) Başvuru sahibi tarafından, yurt dışından yüksek montanlı bir sipariş gelmesi halinde ortak marka oluşturularak her bir pay sahibinin kendi uzmanlık alanında kalan bileşenleri/komponentleri üreteceği ve böylece ortak bir ürünün ortaya çıkarılabileceği ifade edilmiştir. Örneğin, bir koltuğun kolunun ÇİLEK, süngerinin İŞBİR, ayaklarının

⁵ Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz (Kılavuz), para. 31-36.

KİLİM tarafından üretilmesi sağlanarak büyük montanlı siparişlerde maliyetin önemli ölçüde düşürülmesinin amaçlandığı belirtilmiştir. İlâveten, FTR'nin yurt dışı siparişlerinde Türkiye'yi temsil edecek ticari muhatap rolünde olacağı, küçük ölçekli olduğu için büyük alıcılara ulaşamayan birçok üretici için de köprü görevi üstleneceği, bağlantılarını kullanarak alıcıları Türkiye'ye çekebileceği ve birçok yerli üreticinin bu alıcılarda iş yapmasını sağlayabileceği ifade edilmiştir. Ayrıca, pay sahiplerinin gelen talebi karşılamaya elverişli kapasite ve teknolojiye sahip olmaması halinde, fason üretim yaptırılabilir birçok yerli üretici olduğundan yurt dışından gelen büyük montanlı siparişlerde yerli üreticilerin ciddi miktarlarda üretim yapmasının sağlanabileceği öne sürülmüştür.

- (43) Başvuru sahibi tarafından yapılan açıklamalar değerlendirildiğinde, pay sahiplerinin tek başlarına karşılayamayacağı büyüklükteki siparişleri iş birliği sonucunda karşılayabilir hale gelecekleri, daha büyük ölçekte üretim yapabilmek için uzmanlık alanlarını gözeterek iş bölümü yapacakları ve böylece maliyetlerini azaltabilecekleri, büyük montanlı siparişler olarak daha yüksek kapasite kullanım oranlarına ulaşacakları anlaşılmaktadır. Ayrıca FTR çatısı altında güçlü bir marka imajı yaratılması suretiyle, hissedarların tek başına karşılayamayacakları sipariş taleplerinin FTR aracılığıyla yurt içine yönlendirilmesi mümkün hale gelecektir. Son olarak, hissedarların yeterli teknoloji veya kapasiteye sahip olmadığı durumlarda yurt içindeki diğer üreticilere fason üretim yaptırılmasının atıl kapasiteyi engelleyerek sektöre olumlu yansıtacağı değerlendirilmektedir. Sonuç olarak SÖZLEŞME'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen koşulu karşıladığı kanaatine varılmaktadır.

G.5.2.2. Tüketicinin Bundan Yarar Sağlaması

- (44) Muafiyetin ikinci şartı, ortaya çıkan etkinlik kazanımlarından tüketicilerin de yarar sağlamasıdır. Muafiyet değerlendirmesi bakımından "tüketici" kavramı, anlaşmadan etkilenen ilgili pazarlardaki mal veya hizmetlerin doğrudan veya dolaylı tüm kullanıcılarını içerecek şekilde anlaşılmalıdır. Söz konusu ürünleri girdi olarak kullananlar, yeniden satışını gerçekleştiren toptancılar ya da perakendeciler ve bayiler tüketici olarak tanımlanabilir. Tüketici kavramı ürünün yalnızca nihai kullanıcılarını içermemekte, yeniden satış amacıyla alım yapanlar da tüketici olarak tanımlanabilmektedir. Tüketici, gerçek veya tüzel kişi olabilmektedir. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın muafiyetten yararlanabilmesi için anlaşma sonucunda ortaya çıkan etkinlik kazanımlarının, anlaşmanın rekabet veya tüketiciler üzerindeki gerçekleşen veya potansiyel negatif etkisini tüketiciler bakımından telafi etmesi gerekmektedir. Bu durumda genel prensip olarak anlaşmanın tüketiciler üzerindeki net etkisinin en azından nötr olması beklenmektedir. Anlaşma tüketicileri anlaşma gerçekleştirilmeden önceki durumdan daha kötü bir duruma getiriyorsa muafiyetin ikinci şartı sağlanamaz⁶.
- (45) Taraflar, FTR aracılığıyla yurt dışından gelecek taleplerin içeriğine uygun nitelikte ürün üretilmesinin pay sahiplerini kendi üretim standartlarını da geliştirmek zorunda bırakacağını, uluslararası ticaretten sağlanacak olan teknoloji, *know-how* ve müşteri deneyimlerinin, FTR taraflarının -FTR'den bağımsız olarak yürütecekleri- kendi yurt içi faaliyetleri kapsamında kalite, satış sonrası hizmetler ve fiyat yönünden tüketicilere olumlu yansıtacağını ifade etmişlerdir. İlâveten son yıllarda iç pazarda yabancı markalı mobilya ürünlerine olan ilgi arttığından FTR paydaşlarının FTR aracılığıyla yapılacak olan ihracata katılmak suretiyle edinecekleri yüksek kalite standartları, teknoloji, *know-*

⁶ Kılavuz, para. 42-44.

how vb. sayesinde üretilecek yerli ürünlerin yabancı markalı ürünlerle rekabeti artıracığının öngörüldüğü, ayrıca FTR tarafından yapılacak araştırma ve rapor çalışmaları sonucunda tüketici tercihleri hakkında doğru bilgilere ulaşılarak ürün tasarımlarının ona göre şekilleneceği, bu sayede tüketiciler için daha kaliteli, sağlıklı ve çevreye daha az zararlı ürünlerin geliştirilmesinin düşünüldüğü ifade edilmiştir.

- (46) Bildirim konusu işlemin sonucunda tüketiciye yansıtacağı belirtilen faydalar değerlendirildiğinde, bahse konu faydaların tüketiciye yansımalarının oldukça dolaylı şekilde olabileceği görülmektedir. Bununla beraber yukarıda da yer verildiği üzere bir anlaşmanın tüketiciler üzerindeki net etkisinin en azından nötr olması beklenmekte, anlaşmanın tüketicileri anlaşma gerçekleştirilmeden önceki durumdan daha kötü bir duruma getirmemesi gerekmektedir. Bu çerçevede bildirim konusu anlaşmanın, tüketicilere doğrudan bir fayda sağlamamakla beraber, tüketiciler üzerinde etkisinin nötr olduğu ve tüketicileri anlaşma gerçekleştirilmeden önceki durumdan daha kötü bir duruma getirmeyeceği ve bu kapsamda muafiyetin ilgili koşulunun sağlandığı değerlendirilmektedir.

G.5.2.3. İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

- (47) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki üçüncü şart, anlaşmanın pazarın önemli bir kısmında rekabetin sınırlandırılmasına yol açmamasıdır. Muafiyet kararı verilmesinde aranan bu ilk olumsuz şarta göre, muafiyete konu anlaşmanın; ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına neden olmaması, bir başka deyişle sağlanan ekonomik gelişme veya fayda ile tüketicinin bundan yarar sağlaması durumlarının, rekabetin ortadan kaldırılması sonucunda elde ediliyor olmaması gerekmektedir.
- (48) Değerlendirmede esas olan ilgili pazardaki rekabetçi sürecin devamıdır. İlgili pazardaki rekabetin tamamen ortadan kalkması halinde kısa vadeli etkinlik kazanımları gerçekleşse dahi bu etkinlik kazanımları, inovasyonun azalması, fiyatların artması ve kaynakların etkin kullanılmaması gibi uzun vadeli negatif etkileri telafi edemeyecektir. Rekabetin ortadan kalkıp kalkmaması, anlaşmanın imzalanmasından önceki rekabetin derecesine ve anlaşmanın rekabet üzerindeki kısıtlayıcı etkisine bağlıdır. Anlaşmanın rekabeti kısıtlayıcı etkisi ne kadar çoksa ilgili piyasanın büyük bir bölümü bağlamında rekabetin ortadan kaldırılması riski o kadar yüksektir. Bu şartın karşılanıp karşılanmadığının analizi, pazardaki rakiplerin durumu, rakiplerin anlaşma tarafları üzerinde oluşturduğu rekabetçi baskının seviyesi ve anlaşmanın mevcut rekabetçi yapı üzerindeki etkisinin incelenmesini gerektirir. Değerlendirmede pazardaki fiili rekabetin yanı sıra potansiyel rekabet de dikkate alınmalıdır⁷.
- (49) FTR'nin kuruluş amacı esas olarak mobilya ihracatının artırılması ve daha büyük pazarlara ihracat yapılmasının sağlanmasıdır. Bu kapsamda FTR ihracata aracılık ve danışmanlık hizmetleri yürütecektir. FTR taraflarının ihracattaki paylarına aşağıda yer verilmektedir:

⁷ Kılavuz, para. 54-56.

Tablo-3: Tarafların Mobilya Sektörü İhracat Payları (%)

Ticaret Unvanı	2018	2019	2020
ADORE	(.....)	(.....)	(.....)
ÇİLEK MOBİLYA	(.....)	(.....)	(.....)
DOĞTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)
GÜNDOĞDU	(.....)	(.....)	(.....)
İŞBİR	(.....)	(.....)	(.....)
KİLİM	(.....)	(.....)	(.....)
NUMAŞ	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (50) FTR faaliyetlerini her ne kadar ihracat alanında yürütecek olsa da taraflar Türkiye’de faaliyetlerine devam edeceğinden ve işlemin Türkiye pazarını etkileme ihtimali olduğundan dosya konusu işlemin etkileri Türkiye pazarı bakımından değerlendirilmiştir. FTR bünyesinde bulunan teşebbüslerin Türkiye pazar paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo-4: Tarafların Mobilya Sektörü Türkiye Pazar Payları (%)

Ticaret Unvanı	2019	2020
ADORE	(.....)	(.....)
ÇİLEK MOBİLYA	(.....)	(.....)
DOĞTAŞ	(.....)	(.....)
GÜNDOĞDU	(.....)	(.....)
İŞBİR	(.....)	(.....)
KİLİM	(.....)	(.....)
NUMAŞ	(.....)	(.....)

Kaynak: Cevabi Yazı

- (51) Tarafların markalı mobilya üretimi ve satışı alanındaki pazar payları aşağıda sunulmaktadır:

Tablo-5: FTR'ye Taraf Olan Markalı Üretim Yapan Teşebbüslerin Türkiye Pazar Payları (%)

Teşebbüs	2017	2018	2019	2020	2021
DOĞTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÇİLEK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İŞBİR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
NUMAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KİLİM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ADORE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüslerden Alınan Bilgilerden Yapılan Hesaplamalar

- (52) Markalı üretim yapan FTR taraflarının pazar paylarının toplamına bakıldığında yaklaşık %(.....) olduğu; tüm mobilya üretimi ve satışı alanındaki pazar paylarına bakıldığında ise yaklaşık %(.....) olduğu görülmektedir.
- (53) Tarafların markalı üretim yapan en büyük rakiplerinin pazar paylarına aşağıda verilmektedir:

Tablo-6: FTR ve Markalı Üretim Yapan Rakiplerinin Türkiye Pazar Payları (%)

Teşebbüs	2017	2018	2019	2020	2021
FTR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
YATAŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İSTİKBAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BELLONA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
IKEA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
VİVENSE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MONDİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BAMBİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MODALİFE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ALFEMO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
YATSAN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ERGÜL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KONFOR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
LAZZONİ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TEPE HOME	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İPEK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüslerden Alınan Bilgilerden Yapılan Hesaplamalar

- (54) Görüldüğü üzere tarafların pazar gücü ve marka bilinirliği yüksek, pazar payları FTR'nin toplamı ile aynı orana ulaşan güçlü rakipleri bulunmaktadır. Ayrıca, sektörde çok sayıda ve çeşitli ölçekte faaliyet gösteren markalı-atölye tipi teşebbüs bulunmaktadır. Bununla birlikte pazara yasal bir giriş engeli bulunmamakta, pazara giriş için özel bir yazılım, Ar-Ge, dağıtım sistemi vs. gerekmediğinden girişler maliyetli olmamakta, dolayısıyla fiili olarak da bir giriş engeli bulunmamaktadır.
- (55) Tarafların rakipleri tarafından iletilen görüşlerde bildirim konusu işleme ilişkin pazardaki rekabeti olumsuz etkileme ihtimali olan hususlardan birinin tarafların üretiminin ihracata yönelmesi sonucu iç pazarda ürün arzının azalması olabileceği belirtilmiştir. Taraflara bahse konu işlem sonrasında üretimleri içinde ihracata öncelik vermeleri ya da kapasitelerinin belirli bir kısmını FTR'nin faaliyetlerine ayırmaları gibi bir hususun söz konusu olup olmadığı sorulmuş, böyle bir önceliğin söz konusu olmadığı, bu şekilde bir taahhüdün hiçbir ortak tarafından verilmediği belirtilmiştir. Ayrıca aşağıdaki tablodan da görüldüğü üzere FTR'yi oluşturan her teşebbüste çeşitli oranlarda atıl kapasite mevcuttur, dolayısıyla tarafların yeni siparişlere yönelik üretim yapmalarını sağlayacak kapasiteleri olduğundan işlem sonrasında iç pazarda ürün arzının azalması beklenmemektedir.

Tablo-7: Tarafların Mobilya Sektöründeki Kapasite Kullanım Oranları (%)

Ticaret Unvanı	2019	2020	2021
ADORE	(.....)	(.....)	(.....)
ÇİLEK MOBİLYA	(.....)	(.....)	(.....)
DOĞTAŞ	(.....)	(.....)	(.....)
GÜNDOĞDU	(.....)	(.....)	(.....)
İŞBİR	(.....)	(.....)	(.....)
KİLİM	(.....)	(.....)	(.....)
NUMAŞ	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüslerden Alınan Bilgilerden Yapılan Hesaplamalar

- (56) Rakip teşebbüslerin ilettiği bir başka rekabetçi endişe ise taraflara, güçlü alıcı olarak ham madde alımında öncelik sağlanması ve iç pazarda ham madde sıkıntısı yaşanması ihtimalidir.
- (57) FTR tarafından ham madde alımının ne şekilde yapılacağı açıklanmıştır. Buna göre siparişin bütünlüğü ve ürün kalitesinin yeknesaklığını sağlamak amacıyla ilgili talebe

ilişkin satış koşullarını yerine getirmeyi kabul eden ortaklar FTR aracılığıyla ortak ham madde alımı yapabilir. Üretim için teklif verilmeden önce taraflarca FTR'den ham madde alım koşullarını araştırması istenebilecektir. FTR ise makul sayıda yurt içi-yurt dışı tedarikçi listesi ve talep olunan alım koşullarını ortaklara sunacaktır. Ancak, ortakların FTR'nin önerdiği teşebbüslerden alım yapma zorunluluğu bulunmamaktadır. FTR tarafından iletilen tedarikçilerden alım yapılmasına karar verilmesi durumunda ilgili ortağa kendi satış taahhüdünü yerine getirmesine yetecek miktarda ham madde verilecektir. Bu şekilde yapılacak ham madde alımları sadece ihracat siparişlerine odaklı olacak ve hiçbir şekilde FTR ortaklarının yurt içi faaliyetleri için ortak ham madde alımı yapılmayacaktır. Tarafın yaptığı açıklamalardan da görüldüğü üzere, FTR yalnızca yurt içinden değil, yurt dışından da ham madde temin edecektir. Ayrıca FTR toplu ham madde alımı yapabileceği gibi FTR'yi oluşturan tarafların kendilerinin ham madde alımı yapmaları da mümkündür. İlâveten yurt içinde ham madde sıkıntısı yaşanması halinde, ham madde ithal edilmesi alternatifi pazardaki her teşebbüs için söz konusudur.

- (58) Ayrıca, FTR tarafından alınan siparişin herhangi bir nedenle iptal olması durumunda ihracat için yapılmış olan ortak alımların FTR ortakları tarafından kullanılıp kullanılmayacağı da sorulmuştur. Taraflar, sipariş iptali durumunda ortak alımın iptali imkânının araştırılacağını, mümkünse ham maddenin iade edileceğini; iade edilmemesi durumunda ise ham maddenin özelliklerine uygun başka bir siparişte kullanılmak üzere ham maddenin bekletilmesi ya da yurt dışında ortaklar tarafından kiralanın/ FTR tarafından kiralanıp alt kira ile ortaklara devredilen depolarda bekletilmesi yönteminin uygulanacağını ifade etmişlerdir. İlâveten kullanılan ham maddenin takibine ilişkin olarak da ortakların hangi ihracat talebi için ham maddenin ne kadarını kullandıklarının izleneceği ve bu şekilde ham maddenin sadece FTR faaliyetleri için kullanıldığının teyit edilebileceği belirtilmiştir. Ayrıca, alımı yapılan ham maddenin kullanılmaması halinde FTR'nin bu ham maddeyi doğrudan ortaklarına satmayacağı, öncelikle yurt dışında alıcı arayacağı, yurt dışında alıcı bulunamazsa yurt içi piyasada piyasa değeri üzerinden satışa sunulacağı ifade edilmiştir.
- (59) İşlemle ilgili bir diğer endişe ise taraflar arasında rekabete hassas bilgilerin değişimi ihtimalidir. Pay Sahipleri Sözleşmesi'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (II) bendinde FTR'nin faaliyetlerinden biri olarak pay sahiplerinin ihracatını artırmaya yönelik bilgi paylaşımı ve raporlama için ortak paylaşım altyapısı oluşturmak sayılmıştır. Taraflar, oluşturulacak platform ile FTR'nin ortak hafızasının kurgulanmasının planlandığını, bu kapsamda FTR ve tarafların yetkili kullanıcıları için kullanıcı tanımlarının yapılacağını, FTR'nin pay sahiplerinin bilgilerine ulaşacağını (pay sahiplerinin birbirlerinin rekabete hassas bilgilerine erişmelerine kısıt konacaktır), pay sahiplerinin tesisleri, ihracat yaptıkları ülkeler, üretim kapasiteleri vs. bilgilerinin girileceğini ve güncel tutulacağını, FTR'nin hedef pazardaki kontak bilgilerini ve görüşmelerini sisteme gireceğini, hedef pazardaki ihalelerin ve taleplerin pay sahiplerine iletileceğini, FTR'nin kendi içinde ve pay sahipleri ile doküman paylaşımı yapabileceğini, ihracata yönelik mevzuata ilişkin güncel dokümanların tutulacağını, pazar araştırması ve yapılacak toplantılar için teşebbüslerle iletişimin geçebileceğini, FTR'nin aracılık yaptığı işlemleri içeren dosyaların tutulabileceğini, FTR'ye gelen taleplerin ayrıntılarını ve yapılan yazışmalarının FTR ortaklarınca görülebileceği bir platform oluşturulmasının planlandığını belirtmişlerdir.
- (60) Ayrıca FTR ortaklarına ait ticari stratejik bilgilerin bu platform üzerinden ortaklar arasında paylaşılmayacağı ve ortakların birbirlerinin rekabete hassas bilgilerini öğrenmelerinin yazılım olarak mümkün olmayacağı belirtilmiştir. Söz konusu

platformun henüz oluşturulmadığı ve oluşturulmasından vazgeçilmesi ihtimalinin de bulunduğu, ancak platformun ortakların FTR'nin talep içeriğine ortak olarak erişmelerini sağlayacak bir panel içermediği, platform ile kastedilenin bayi portalı benzeri bir amaca hizmet eden FTR ile ortakları arasında birebir iletişimi sağlayan mail altyapısı sistemi olacağı, her bir hissedarın kendi yetkili personelinin kendisine atanan şifre ile sisteme gireceği ve yalnızca FTR ile iletişimde bulunabileceği dolayısıyla platform kurulsu bile hissedarların birbirlerine ait bilgileri görmesine imkân sağlayan teknik bir altyapının olmayacağı ifade edilmiştir. Taraflar her ne kadar bu portal aracılığıyla birbirlerinin rekabete hassas bilgilerine erişmelerine imkân verilmeyeceğini ve bu bilgilerin sadece FTR tarafından görülebileceğini ifade etmiş olsalar da ve bu husus taraflar arasında koordinasyon oluşması endişelerini azaltsa da FTR'nin aslında rakip teşebbüslerin bir araya gelmesinden oluşacağı göz önüne alındığında bahse konu bilgi paylaşımı endişesi tamamen ortadan kalkmamaktadır.

- (61) Pay Sahipleri Sözleşmesi'nin beyan ve taahhütler başlıklı 3.1. maddesinde *“Pay sahipleri kurulacak şirket ve bundan dolayı oluşacak ortaklık sonucunda mal ve hizmet piyasalarında rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamalara girmeyeceklerinin gayrikabili rücu kabul ve taahhüt ederler”* hükmüne yer verilmiştir. Tarafa yöneltilen taahhüdün kapsamına nelerin girdiği, özellikle geleceğe yönelik stratejik bilgi değişiminin engellenmesi için nasıl bir denetim mekanizmasının öngörüldüğü sorusuna, ortaklık kapsamına dâhil olan unsurların üretim kapasiteleri ve alıcıya verilmesi planlanan satış fiyatları olduğu, FTR ortakları tarafından geleceğe dönük stratejik bilgilerin paylaşılmasının gerekmesi halinde bu bilgilerin yalnızca FTR'nin erişimine açık olacağı ve ortaklarca birbirlerinin bilgilerine erişim imkânı olmayacağı, FTR ortakları ile üretim kapasitesi ve/veya maliyet yapısına ilişkin herhangi bir bilginin paylaşılmasının gerekmesi halinde siparişe ilişkin üretim planlamasının sağlıklı olarak yapılabilmesi için bu bilgilerin anonimleştirilerek/toplulaştırılarak ortaklara iletileceği, bu sayede rekabete hassas bilgi değişiminin engellenmesinin denetlenebileceği cevabı verilmiştir.
- (62) Her ne kadar bahsedilen hükme Pay Sahipleri Sözleşmesi'nde yer verilmiş ve FTR tarafından sayılan önlemlerin alınacağı belirtilmiş olsa da bahse konu hususların bilgi değişimine yönelik yukarıda sayılan endişeleri gidermek için genel kapsamlı kaldığı ve yeterli olmadığı değerlendirilmektedir. Bu nedenle *“rekabete hassas (fiyat, stok, maliyet bilgileri vs.) bilgilerin taraflar arasında ihracata yönelik faaliyetlerin yürütülmesi için gerekeni aşacak şekilde toplanmayacağı ve/veya paylaşılmayacağı ve özellikle iç pazara yönelik bilgi toplanmayacağı ve/veya paylaşımında bulunulmayacağı”* ifadelerinin açıkça Pay Sahipleri Sözleşmesi'ne eklenmesinin sayılan endişeleri gidermek bakımından yerinde olacağı kanaatine varılmaktadır.
- (63) Ayrıca Pay Sahipleri Sözleşmesi'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (gg) bendinde, pay sahiplerinin birbirini daha yakından tanınması için düzenli etkinlikler gerçekleştirileceği kaleme alınmıştır. Bu durum taraflar arasında iç pazara yönelik bilgi paylaşımı yapılması ihtimalini artırılacaktır. Bu nedenle söz konusu maddenin sözleşme metninden çıkarılması gerekmektedir.

G.5.2.4. Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi İçin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması

- (64) Muafiyetin son şartı anlaşmanın, anlaşma ile hedeflenen etkinlik kazanımlarına erişmek için zorunlu olandan daha fazla sınırlayıcı olmamasını gerektirmektedir. Bu noktada değerlendirilmesi gereken, bildirim konu uygulama kapsamındaki rekabeti kısıtlayıcı hususların anlaşma ile elde edilmek istenen etkinlikler için zorunlu nitelikte

olup olmadığıdır. Bu husus, anlaşma ile ortaya çıkması hedeflenen etkinlik kazanımlarının rekabeti daha az sınırlandıracak alternatif yollarla elde edilmesinin mümkün olup olmadığı ile ilişkilidir. Eğer etkinlik kazanımları rekabeti daha az sınırlandıracak bir yolla elde edilebiliyorsa, muafiyetin son şartı sağlanmamış olacaktır.

- (65) Dosya konusu işlem incelendiğinde FTR'nin temel amacının, mobilya sektöründe ortak bir milli marka oluşturarak büyük ithalatçı ülkelerdeki teşebbüslerle ticari anlaşmaların yapılması ve bu sayede mobilya sektörü ihracatındaki artış hızının önemli oranda artırılması olduğu görülmektedir. Sunulan bilgilere göre, Türkiye'nin dünyanın en büyük beş mobilya ithalatçısına yaptığı mobilya ihracatının, bu ülkelerdeki ithalatı içerisindeki payı %0,85 gibi düşük bir seviyededir. Bu kapsamda, FTR sayesinde ölçek ekonomilerinden yararlanılarak büyük ithalatçı ülkelerdeki teşebbüsler ile yapılacak ticari anlaşmalar sayesinde söz konusu oranın artırılması hedeflenmektedir.
- (66) FTR'nin kurulması ile hissedarların aynı çatı altında yer aldığı ortak yerli ve milli bir marka yaratılacağı belirtilmiştir. Bu bakımdan bir araya gelinerek, FTR adı altında tek bir elden ve ortak marka üzerinden ihracat faaliyetlerinin yürütülmesinin, organizasyonun devamlılığı ve verimliliği açısından gerekli olduğu, kaldıraç etkisi ve ölçek ekonomisi yaratacağı ifade edilmiştir.
- (67) Öte yandan, tarafların daha önce birbirlerinden bağımsız bir şekilde hareket ettikleri geçmiş dönemlerde ihracatta beklenen olumlu etkinin sağlanamadığı, özellikle büyük pazarlara giriş yapılamadığı, dolayısıyla belirtilen olumlu etkinin ancak sürdürülebilir bir organizasyon olarak tasarlanan FTR bünyesinde birlikte hareket ederek ve dayanışma ile elde edilebileceği ifade edilmiştir. Nitekim FTR kurulduktan sonra bu sayede, danışmanlık ve aracılık hizmetlerinden istifade edilerek, yurtdışı pazarlara girişin kolaylaştığı ve büyük montanlı siparişlerin gelmeye başladığı belirtilmiştir.
- (68) Ulaşılmak istenen amaç doğrultusunda, taraflar büyük pazarlara girişte veya ticari ilişkilerin seyri esnasında bir engel ile karşılaştıklarında FTR vasıtasıyla söz konusu engellerin aşılması ve ortaya çıkan sorunlara çözüm üretilmesi mümkün hale gelmektedir. Bu duruma bir örnek vermek gerekirse, mobilya üreticilerinin söz gelimi Amerika Birleşik Devletleri'nde bir irtibat ofisi bulunması bu ülke pazarına girmeyi kolaylaştırmaktadır. Ancak tarafların tek başına böyle bir ofisi kurması maliyetli olacağından FTR adı altında ortak bir maliyet paylaşımı ile bu işlem mümkün hale gelmektedir. Bir başka örnek vermek gerekirse, bazı ülkeler mobilya ithalatı için kendi ülkelerinde bir üretim tesisi bulunmasını şart koşabilmektedir. Yine aynı bağlamda taraflar FTR sayesinde böyle maliyetli bir işlemi gerçekleştirebilecek, ayrıca birçok ticari gereksinim veya engeller giderilebilecektir.
- (69) Diğer yandan FTR, yurt dışından ölçekli/yüksek montanlı bir talep/sipariş gelmesi halinde her bir pay sahibi kendi uzmanlık alanında kalan bileşenleri/komponentleri üreterek ortak bir ürün ortaya çıkmasını sağlayabilecektir. Örneğin, bir koltuğun kolu ÇİLEK tarafından üretilirken, süngerinin İŞBİR, ayaklarının KİLİM tarafından üretilmesi ve böylelikle ortak bir ürün çıkması sağlanarak, büyük montanlı siparişlerde maliyetin önemli ölçüde düşürülmesi amaçlanmaktadır.
- (70) Özellikle küçük ölçekli olduğu için büyük alıcılara/müşterilere ulaşamayan birçok üretici için FTR önemli bir köprü vazifesi üstlenecektir. Bu minvalde, örneğin FTR, bağlantılarını kullanarak yabancı pazarların alıcılarını Türkiye'ye çekebilecek, birçok yerli üreticinin bu alıcılara iş yapmasını sağlayabilecektir. Mikro ölçekte, pay sahiplerinin gelen talebi karşılamaya elverişli kapasite veya teknolojiye sahip olmaması sebebiyle, fason üretim yaptırılacak pek çok yerli üretici bulunduğundan, yurtdışından gelen büyük montanlı siparişlerde yerli alıcıların ciddi miktarda üretim

yapması da sağlanabilecektir.

- (71) Yukarıda yer verilen açıklamalardan, FTR'nin kurulmasıyla amaçlanan ihracattan daha büyük pay alınabilmesi, tarafların uzmanlık alanlarıyla bağlantılı maliyet avantajından yararlanılması ve iş birliğinden doğacak ölçek ekonomisinin yaratılabilmesi için dosya konusu iş birliğinin yapılmasının gerekli olduğu ve iş birliği kapsamında meydana gelebilecek rekabeti kısıtlayıcı etkilerin, yukarıda açıklanan hususların yerine getirilmesi şartıyla, söz konusu iş birliğinden beklenen etkinlik kazanımlarını elde etmek için gerekli olanı aşan bir kısıtlamaya yol açmayacağı değerlendirilmektedir.
- (72) İhracat kartellerinin ortaya çıkarabilecekleri rekabetçi riskler bakımından değerlendirilmesinde⁸;
- İhracat kartelinin kurucularından bağımsız bir yönetim kurulunun ve ekipmanının bulunması,
 - Üyelerin rekabet stratejilerini diğer teşebbüslere aktaracak mekanizmaya sahip olmaması,
 - Ürünlerini ihraç edeceği teşebbüslerin rekabet sicillerinin temiz olması
 - Sektörün kartelleşmeye uygun olmaması

gibi hususlar dikkate alınabilmektedir.

- (73) Bildirim konusu işlemde, portalın hayata geçmesi durumunda tarafça belirtildiği gibi ortakların birbirlerinin bilgilerini göremeyecekleri şekilde düzenlemesine ilaveten Pay Sahipleri Sözleşmesi'ne ihracat için gerekli olan dışında ve iç pazara yönelik bilgi paylaşımı yapılmayacağına eklenmesi ve pay sahiplerinin düzenli etkinlikler gerçekleştirileceğine ilişkin maddenin çıkarılması halinde SÖZLEŞME'ye muafiyet tanınabilecektir. Ayrıca, işleme taraf olan teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal tespiti yapılan bir karar bulunmadığı ve sektörde irili ufaklı birçok teşebbüsün bulunduğu ve bu teşebbüslerin farklı uzmanlık alanlarında çalıştığı göz önüne alındığında işleme muafiyet tanınabileceği değerlendirilmektedir.

G.5.3. Pazardaki Gelişmelerin Takibine ve Muafiyetin Süresine İlişkin Değerlendirme

- (74) Yukarıda bireysel muafiyet tanınmasına yönelik her bir şarta ilişkin yapılan değerlendirmeler neticesinde, bildirim konu işlemin öngörülen değişikliklerin yapılması halinde bireysel muafiyet şartlarını sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.
- (75) Bununla birlikte, daha önce de ifade edildiği üzere, bildirim konusu işlem sonrasında tarafların ihracata yönelmesi sonucu iç pazarda ürün arzının azalması ihtimalinin bulunduğu, yine tarafların bir alıcı gücü oluşturarak toplu alım yapmaları halinde rakipler için iç pazarda ham madde sıkıntısı doğabileceği, ilaveten tarafların, aralarında iç pazara yönelik rekabete hassas bilgileri paylaşmalarına ilişkin Pay Sahipleri Sözleşmesi'nde yapılacak değişikliğe uyup uymadıklarının izlenmesi gerektiği dikkate alındığında, FTR'nin faaliyete başlamasıyla pazardaki rekabetçi sürecin ne şekilde etkilendiğinin incelenmesinde fayda görülmektedir. Pazardaki gelişmelerin yakından izlenmesini zorunlu kılan tüm bu hususlar birlikte dikkate alındığında, bildirim konusu SÖZLEŞME'ye verilecek bireysel muafiyetin 10 yıl ile sınırlandırılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

⁸ ÇATALCALI, O. T.: *Kartel Teorisi İhracat Kartelleri ve Kriz Kartelleri*, Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezleri Serisi, s.71.

H. SONUÇ

(76) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1- Adore Mobilya Sanayi ve Dış Ticaret AŞ, Çilek Holding AŞ, Doğtaş Kelebek Mobilya Sanayi ve Ticaret AŞ, Gündoğdu Mobilya Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti., İşbir Sünger Sanayi AŞ, Kilim Mobilya AŞ, Numaş-Nurettin Usta Mobilya İmalat Sanayi AŞ arasında FTR Dış Ticaret Mobilya AŞ'nin kurulmasına ilişkin olarak imzalanan Ortak Girişim Sözleşmesi ve Pay Sahipleri Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna, bu nedenle anılan Sözleşmelere aynı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

2-

a) "rekabete hassas (fiyat, stok, maliyet bilgileri vs.) bilgilerin taraflar arasında ihracata yönelik faaliyetlerin yürütülmesi için gerekeni aşacak şekilde toplanmayacağı ve/veya paylaşılmayacağı ve özellikle iç pazara yönelik bilgi toplanmayacağı ve/veya paylaşımında bulunulmayacağı" ifadelerinin Pay Sahipleri Sözleşmesi'ne eklenmesi,

b) Pay Sahipleri Sözleşmesi'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (gg) bendinin sözleşme metninden çıkarılması,

koşuluyla ilgili Sözleşmelere 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde 10 yıl süreyle bireysel muafiyet tanınmasına,

3- Yukarıda yer verilen değişikliklerin işbu kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Rekabet Kurumuna tevsik edilmesine

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.